

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om Räddningsinstitutet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det skapas ett system som höjer nivån på befälsexamen inom räddningsområdet så att den utgör en yrkeshögskoleexamen. Examen avläggs vid yrkeshögskolan Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu. För den utbildning som leder till examen svarar Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu i samarbete med Räddningsinstitutet.

Samtidigt föreslås att bestämmelserna om ändringssökande skall ändras i enlighet med

förvaltningsprocesslagen, samt att bestämmelserna om disciplinära åtgärder mot studerandena skall ändras så att de stämmer överens med den nya skollagstiftningen.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2000 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2000. De första studerande som avlägger yrkeshögskoleexamen inleder sina studier hösten 2000.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Ordnande av yrkeshögskoleutbildning

Den yrkesinriktade grundutbildningen för räddningsväsendets befäl, underbefäl, manskap och jourhavande vid nödcentraler ordnas för närvarande av Räddningsinstitutet, som är en statlig läroanstalt och lyder under inrikesministeriet. Institutet ordnar också utbildning för undantagsförhållanden för tjänsteinnehavare inom stat och kommun och dessutom i en stor utsträckning vidareutbildning och fortbildning. Institutet har ca 350 studieplatser och verkar i Kuopio i moderna lokaler som byggts för utbildning inom räddningsområdet.

Befälsutbildningen tar ett och ett halvt år och underbefälsutbildningen ett läsår. Manskapsutbildningen, som tar ett och ett halvt år, motsvarar fortfarande de krav som ställs på den. Befäls- och underbefälsutbildningen däremot behöver utvecklas. Förändringarna i samhället och omgivningen ställer nya krav på yrkeskunskap som inte kan uppnås med nuvarande befälsutbildning. Det är inte möjligt inom räddningsområdet att på mer än

institutnivå avlägga en examen, som ger färdigheter för expert- och chefsuppgifter inom t.ex. förvaltning, forsknings- och utvecklingsuppgifter eller internationellt samarbete. Utbildningen på institutnivå har inom undervisningsministeriets förvaltningsområde utvecklats till en utbildning som leder till yrkeshögskoleexamen och som ordnas av yrkeshögskolorna. På motsvarande sätt måste man inom räddningsområdet kunna erbjuda en tillräckligt högklassig utbildning för dem som söker sig till yrken i branschen. En yrkeshögskoleexamen ersätter de nuvarande underbefäls- och befälskurserna. Avsikten är dock att parallellt under fem års tid ordna underbefälsutbildning enligt nuvarande mönster, så att man får tillräcklig erfarenhet av hur yrkeshögskoleexamina lämpar sig för uppgifter inom arbetsledningen vid stora brandstationer.

När det gäller att ordna utbildning inom räddningsområdet på yrkeshögskolenivå har tre alternativ undersökts. En ombildning av Räddningsinstitutets institutnivå till en egen yrkeshögskola för räddningsområdet har inte ansetts vara en fungerande lösning, eftersom skolan skulle vara för liten att fungera själv-

ständigt. Inrikesministeriet har tillsatt en arbetsgrupp som skall utreda möjligheterna att grunda en bredbasig yrkeshögskola för intern säkerhet utgående från olika myndigheters utbildningsbehov och också den privata väktarutbildningens behov. Utredningsarbetet är på hälft och beredningen och genomförandet av ärendet kommer att ta flera år, om man stannar för detta alternativ.

Det funktionellt och ekonomiskt sett bästa alternativet i detta skede är att den utbildning som leder till yrkeshögskoleexamen ordnas vid Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu, vars huvudman är samkommunen för yrkeshögskoleutbildning i Norra Savolax. Yrkeshögskolan ordnar utbildningen i samarbete med Räddningsinstitutet. I utbildningen iaktas i tillämpliga delar bestämmelserna i lagen (255/1995) och förordningen (256/1995) om yrkeshögskolestudier. Yrkeshögskolan bestämmer om läroplanen och utfärdar examensbetygen. Samarbetet mellan läroanstalterna definieras närmare i ett avtal dem emellan. För utbildningen fastställs ett eget pris per enhet utgående från vilket finansiering riktas till Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu. Yrkeshögskolan för sin del ersätter Räddningsinstitutet för den utbildning institutet tillhandahåller.

Det ovan beskrivna arrangemanget förutsätter inga ändringar i undervisningslagstiftningen. Inledandet av utbildningen förutsätter ett beslut av undervisningsministeriet om utbildningsprogram och nybörjarplatser samt om pris per enhet. Undervisningsministeriet och samkommunen för yrkeshögskoleutbildning i Norra Savolax avtalar i tilläggsprotokollet till det årliga mål- och resultatavtalet om studieplatser och andra frågor som gäller yrkeshögskoleutbildning inom räddningsområdet.

Fördelen med det föreslagna alternativet är att Räddningsinstitutet kan kvarstå som en funktionell helhet och att resurserna kan användas flexibelt till all slags utbildning, alldeles som nu. Ur förvaltningssynpunkt är modellen lätt att genomföra och förutsätter inte att en ny läroanstalt grundas eller att den existerande läroanstalten omorganiseras. Systemet är flexibelt, eftersom samarbetsarrangemangen i huvudsak baserar sig på en överenskommelse mellan Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu och Räddningsinstitutet. Med tanke på utvecklandet av utbildningen är fördelen den, att det föreslagna systemet gör det möjligt att bredda utbildningen inom

räddningsväsendet genom att man stärker kontakterna till utbildning på tekniska områden som är viktiga för räddningsväsendet, t.ex. byggnads- och maskinteknik samt miljöteknik. Den fasta anknytningen till yrkeshögskolesystemet gör det dessutom lättare att hänga med i utvecklingen. En ytterligare fördel är att tjänster som redan existerar, t.ex. yrkeshögskolans bibliotek och data-nät, kan användas.

Till utbildningen tas årligen 30 studerande. I regel är inträdeskravet utöver det som förutsätts i 13 § lagen om yrkeshögskolestudier att personen har avlagt examen på manuskapnivå eller på något annat sätt skaffat sig motsvarande kunskaper. Studierna tar 3,5 år och antalet studerande varierar således när utbildningen har kommit i gång i full utsträckning mellan nittio och hundratjugo studerande. I studierna ingår avsevärt mera självständigt arbete än för tillfället. Fördelningen av undervisningen på de två läroanstalterna kan ännu inte bedömas med någon större noggrannhet. Den klarar först då arbetsplanen för varje år görs upp och efter att läroanstalterna kommit överens om saken. Undervisningen ges dock i huvudsak på Räddningsinstitutet.

Översyn av bestämmelserna om ändringssökande

Enligt förvaltningsprocesslagen (586/1996) kan besvärsrätten i myndighetsbeslut begränsas endast genom lag. Bestämmelsen gäller inte bestämmelser som gällde innan förvaltningsprocesslagen trädde i kraft. I förordningen om Räddningsinstitutet (1237/1994) ingår en bestämmelse om besvärsförbud i beslut som rektor eller lärarkåren fattat med stöd av lagen eller förordningen om Räddningsinstitutet. I beslut som gäller avstängning av en studerande kan studeranden yrka rättelse hos inrikesministeriet. Enligt principerna i förvaltningsprocesslagen föreslås det att bestämmelser om ändringssökande och besvärsförbud skall tas in i lagen. Likaså föreslås det att bestämmelserna om disciplinära åtgärder mot studerande på grund av sakens natur överförs till lagen. Samtidigt förenhetligas bestämmelserna med bestämmelserna om yrkesutbildning. Den nuvarande besvärsrätten utvidgas så, att ändring i institutets beslut normalt får sökas enligt förvaltningsprocesslagen och att besvärsförbuden utgör undantag. I proposi-

tionen föreslås att ändring inte får sökas genom besvär i frågor som gäller läroplanen eller andra undervisningsarrangemang.

För rättelse gällande bedömningen av studieprestationer och intagningen av studerande föreskrivs för närvarande inget förfarande i lagen om Rättningsinstitutet (1165/1994). I propositionen föreslås att en bestämmelse om rättelseyrkande skall utfärdas i frågor som gäller bedömning av studieprestationer och intagning av studerande. För behandling av rättelserna tillsätts i anslutning till Rättningsinstitutet en examensnämnd, om vars sammansättning bestäms närmare genom förordning. Beslut av examensnämnden om intagningen av studerande får överklagas hos förvaltningsdomstolen, men inte längre hos högsta förvaltningsdomstolen. Beslut som gäller bedömning av studieprestationer får inte överklagas över huvud taget. Disciplinära beslut får överklagas hos förvaltningsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen, men inte vidare. Vid ändringssökandet tillämpas i fråga om beslut som gäller yrkeshögskolestuderande bestämmelserna i lagen om yrkeshögskolestudier.

2. Propositionens verkningar

Ekonomiska verkningar

Budgeteringen av utgifterna för den utbildning som leder till yrkeshögskoleexamen överförs i statsbudgeten från inrikesministeriets förvaltningsområde till undervisningsministeriets förvaltningsområde. Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu får för de studerande som avlägger yrkeshögskoleexamen finansiering enligt bestämmelserna i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998). För yrkeshögskoleexamen fastställs ett eget pris per enhet, eftersom motsvarande utbildning för närvarande inte ordnas vid någon annan yrkeshögskola. Yrkeshögskolan betalar Rättningsinstitutet en procentuell andel av priset per enhet, motsvarande den undervisning institutet tillhandahåller. Priset per enhet för utbildningen beräknas vara 78 000 mk. I denna summa ingår inte andelen per studerande av läroanstaltens anskaffningar av utrustning, maskiner och apparater som tillsammans överstiger tio tusen mark, hyror eller de studiesociala förmåner som studerandena erhåller av Rättningsinstitutet. Dessa finansieras också i fortsättningen helt med

statliga medel.

Utgifterna för den utbildning som leder till yrkeshögskoleexamen beräknas trots det ökade antalet studerande inte stiga i förhållande till den nuvarande befälsutbildningen, eftersom studierna innehåller mera självständigt arbete och mera praktik än tidigare. Utbildningen genomförs kostnadsneutralt, så att man då finansieringen av befälsutbildningen överförs till undervisningsministeriets förvaltningsområde minskar Rättningsinstitutets anslag med motsvarande summa och överför den till budgeten för undervisningsministeriets förvaltningsområde. År 2000 består minskningen av höstterminens andel för 30 studerande, dvs. 975 000 mk, år 2001 av vårterminens andel för 30 studerande och andelen för de 30 studerande som inleder sina studier hösten 2001, sammanlagt 2 340 000 mk, om priset per enhet fortfarande är 78 000 mk. Från Rättningsinstitutets moment överförs årligen en summa som motsvarar ökningen i antalet studerande. Denna summa uppgår till 2 340 000 mk även 2002 och 2003 om priset per enhet är 78 000 mk. Den sammanlagda överföringen av anslag 2000-2003 är 7 995 000 mk.

Verkningar i fråga om organisation och personal

Då befälsutbildningen blir längre stiger antalet studerande vid Rättningsinstitutet. Eftersom studierna innehåller mera självständigt arbete än för närvarande beräknas behovet av lärare vid Rättningsinstitutet inte öka.

Verkningar för medborgarna

Att avlägga yrkeshögskoleexamen tar två år längre än den nuvarande befälsexamen och ett år längre än de nuvarande underbefäls- och befälskurserna sammanlagt. Studerandena är studerande vid Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu och på dem tillämpas lagen och förordningen om yrkeshögskolestudier. Rättningsinstitutet tar hand om största delen av undervisningen. Under utbildningen i kursform har studerandena rätt att bo på Rättningsinstitutets elevhem och erhålla även andra studiesociala förmåner för studerande vid Rättningsinstitutet.

3. Beredningen av propositionen

Yrkehögskoleexamen har beretts i en av inrikesministeriet tillsatt arbetsgrupp med representanter för inrikesministeriet, undervisningsministeriet, Räddningsinstitutet, Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu, Kuopio universitet, Statens tekniska forskningscentral samt Finlands Brandbefälsförbund. För ordnande av förvaltningen tillsatte inrikesministeriet en arbetsgrupp som bestod av representanter för Räddningsinstitutet, Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu, inrikesministeriet och undervisningsministeriet.

Utlåtanden om utkastet till proposition har begärts av undervisningsministeriet, finansministeriet, samtliga avdelningar vid inrikesministeriet, länsstyrelserna, Finlands Kommunförbund, stadsstyrelsen i Kuopio, Räddningsinstitutet, samkommunen för yrkehögskoleutbildning i Norra Savolax, Räddningsbranschens Centralorganisation i Finland, förbunden inom räddningsbranschen, Finlands Brandbefälsförbund, Statens arbetsmarknadsverk, Kommunala arbetsmarknadsverket, Akava-OS, FTFC-O, Kommunsektorns fackförbund KAT rf och Suomen Palomiesliitto SPAL ry. I utlåtandena

ansågs att det finns behov för en yrkehögskoleutbildning. Olika alternativ för hur utbildningen skall genomföras lades fram. I utlåtandena fördes dock inte fram några sådana faktorer som föranleder ändringar i det genomförande som valts i denna proposition. En ändring av bestämmelserna om disciplin och ändringssökande ansågs också nödvändig.

4. Närmare bestämmelser

Avsikten är att se över förordningen om Räddningsinstitutet så att den motsvarar de föreslagna lagändringarna. Genom förordning bestäms också om sammansättningen av och uppgifterna för den examensnämnd som behandlar rättelseyrkanden. Examensnämnden tillsätts av Räddningsinstitutets rektor, och medlemmarna består av lärare vid Räddningsinstitutet och en utomstående person.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft vid ingången av 2000.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om Räddningsinstitutet

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 8 december 1994 om Räddningsinstitutet (1165/1994) 2 § 1 mom. och 6 § 1 mom. samt fogas till lagen nya 2a, 7a och 7b § samt en ny 4 §, i stället för den 4 § som upphävts genom lag 946/1997, som följer:

2 §

Uppgifter

Räddningsinstitutet skall

1) sköta den yrkesinriktade grundutbildningen och tilläggsutbildningen för räddningsväsendets befäl, underbefäl och manskap samt jourhavande vid nödcentraler dock så att utbildningen för befälet skall skötas enligt vad som bestäms nedan,

2) ordna utbildning för undantagsförhållanden för ledande myndigheter och specialpersonal, samt

3) vid behov även ordna annan utbildning inom räddningsområdet.

2a §

Utbildning som leder till yrkeshögskoleexamen

Den utbildning för räddningsväsendets befäl som leder till yrkeshögskoleexamen ordnas av Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu i samarbete med Räddningsinstitutet. I denna utbildning iaktas i tillämpliga delar vad som bestäms i och med stöd av lagen om yrkeshögskolestudier (255/1995). Studerandena är studerande vid yrkeshögskolan. Utbildningen handhas av vardera läroanstalten enligt vad som bestäms genom förordning och enligt vad yrkeshögskolan och institutet närmare kommer överens om.

4 §

Finansiering av yrkeshögskoleutbildningen

Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu erhåller finansiering för driftkostnaderna för den utbildning som leder till yrkeshögskoleexamen enligt vad som bestäms i lagen om fi-

nansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998). Yrkeshögskolan ersätter Räddningsinstitutet för den undervisning institutet tillhandahåller. Yrkeshögskolan och institutet kommer årligen överens om ersättningens storlek före ingången av finansåret. Ersättningen bestäms på basis av det beräknade priset per enhet för yrkeshögskoleexamen samt antalet studerande. Antalet studerande på statistikdagen anger antalet studerande.

Yrkeshögskolan betalar ersättningen till institutet månatligen från ingången av finansåret i lika stora rater och senast den 15 varje månad.

6 §

Studiesociala förmåner och ersättningar

Undervisning, kost och logi är avgiftsfria för studerande på kurser som hör till den yrkesinriktade grundutbildningen samt på sådana kurser vid Räddningsinstitutet som hör till den utbildning som leder till yrkeshögskoleexamen.

7a §

Studerandes rättsskydd och disciplinärt förfarande

Den som ansökt om att bli intagen som studerande kan söka ändring i intagningsbeslutet och en studerande i bedömningen av studieprestationer enligt vad som närmare bestäms genom förordning.

En studerande som vid läroanstalten gjort sig skyldig till en förseelse kan enligt vad som närmare bestäms genom förordning bestraffas disciplinärt med en varning eller så att studeranden fråntas sin studierätt för viss tid, högst ett år eller helt och hållet. Stude-

randen kan också fråntas rätten att bo på läroanstaltens elevhem för viss tid eller helt och hållet.

7b §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut av Rättningsinstitutet söks genom besvär enligt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996). I ett beslut i vilket rättelse får sökas enligt 7 a § 1 mom. och i ett beslut som gäller läroplanen eller andra undervisningsarrangemang får ändring inte sökas genom besvär.

Ändring i ett beslut som givits vid rättelseförfarande söks genom besvär hos förvaltningsdomstolen. I ett beslut som givits vid rättelseförfarande och som gäller bedömning av studieprestationer får ändring dock inte sökas genom besvär.

I ett beslut av förvaltningsdomstolen som gäller intagning av studerande eller disciplinärt förfarande som avser en studerande får ändring inte sökas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 2000.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 24 september 1999

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Inrikesminister *Kari Häkämies*

Lag

om ändring av lagen om Räddningsinstitutet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 8 december 1994 om Räddningsinstitutet (1165/1994) 2 § 1 mom. och
6 § 1 mom. samt
fogas till lagen nya 2a, 7a och 7b § samt en ny 4 §, i stället för den 4 § som upphävts genom lag 946/1997, som följer:

Gällande lydelse

2 §

Uppgifter

Räddningsinstitutet skall

1) sköta den yrkesinriktade grundutbildningen och tilläggsutbildningen för brand- och räddningsväsendets befäl, underbefäl och manskap samt alarmjourhavande,

2) ordna utbildning för undantagsförhållanden för ledande myndigheter och specialpersonal, samt

3) vid behov även ordna annan utbildning inom räddningsområdet.

Föreslagen lydelse

2 §

Uppgifter

Räddningsinstitutet skall

1) sköta den yrkesinriktade grundutbildningen och tilläggsutbildningen för räddningsväsendets befäl, underbefäl och manskap samt jourhavande vid nödcentraler dock så att utbildningen för befälet skall skötas enligt vad som bestäms nedan,

2) ordna utbildning för undantagsförhållanden för ledande myndigheter och specialpersonal, samt

3) vid behov även ordna annan utbildning inom räddningsområdet.

2a §

Utbildning som leder till yrkeshögskoleexamen

Den utbildning för räddningsväsendets befäl som leder till yrkeshögskoleexamen ordnas av Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu i samarbete med Räddningsinstitutet. I denna utbildning iakttas i tillämpliga delar vad som bestäms i och med stöd av lagen om yrkeshögskolestudier (255/1995). Studerandena är studerande vid yrkeshögskolan. Utbildningen handhas av vardera läroanstalten enligt vad som bestäms genom förordning och enligt vad yrkeshögskolan och institutet närmare kommer överens om.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

Finansiering av yrkeshögskoleutbildningen

Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu erhåller finansiering för driftskostnaderna för den utbildning som leder till yrkeshögskoleexamen enligt vad som bestäms i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998). Yrkeshögskolan ersätter Räddningsinstitutet för den undervisning institutet tillhandahåller. Yrkeshögskolan och institutet kommer årligen överens om ersättningens storlek före ingången av finansåret. Ersättningen bestäms på basis av det beräknade priset per enhet för yrkeshögskoleexamen samt antalet studerande. Antalet studerande på statistikdagen anger antalet studerande.

Yrkeshögskolan betalar ersättningen till institutet månatligen från ingången av finansåret i lika stora rater och senast den 15 varje månad.

6 §

Studiesociala förmåner och ersättningar

Undervisning, inkvartering och mat är avgiftsfria för studerande som deltar i kurser som hör till den yrkesinriktade grundutbildningen.

6 §

Studiesociala förmåner och ersättningar

Undervisning, kost och logi är avgiftsfria för studerande på kurser som hör till den yrkesinriktade grundutbildningen samt på sådana kurser vid Räddningsinstitutet som hör till den utbildning som leder till yrkeshögskoleexamen.

7a §

Studerandes rättsskydd och disciplinärt förfarande

Den som ansökt om att bli intagen som studerande kan söka ändring i intagningsbeslutet och en studerande i bedömningen av studieprestationer enligt vad som närmare bestäms genom förordning.

En studerande som vid läroanstalten gjort sig skyldig till en förseelse kan enligt vad som närmare bestäms genom förordning bestraffas disciplinärt med en varning eller så att studeranden fråntas sin studierätt för viss tid, högst ett år eller helt och hållet. Studeranden kan också fråntas rätten att bo på

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

läroanstaltens elevhem för viss tid eller helt och hållet.

7b §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut av Räddningsinstitutet söks genom besvär enligt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996). I ett beslut i vilket rättelse får sökas enligt 7a § 1 mom. och i ett beslut som gäller läroplanen eller andra undervisningsarrangemang får ändring inte sökas genom besvär.

Ändring i ett beslut som givits vid rättelseförfarande söks genom besvär hos förvaltningsdomstolen. I ett beslut som givits vid rättelseförfarande och som gäller bedömning av studieprestationer får ändring dock inte sökas genom besvär.

I ett beslut av förvaltningsdomstolen som gäller intagning av studerande eller disciplinärt förfarande som avser en studerande får ändring inte sökas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 2000.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

